

Bir ses beriň-ä!..

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Bir ses beriň-ä!.. BIR SES BERIŇ-Ä!..

Söýgüli okyjylarym, geçip giden ýyllaryň Türkiýesini we döwlet dolandyryşyny bilmedikler şu günki bolýan zatlary bolaýmaly zat ýaly hasaplap bilerler.

Indi hemme zat gizlin, hemme zat ýaşyryn.

Gaty kyn ýagdaýa düşäýmeseler edýän işlerine jogap berjegem bolanoklar.

Ýurdy dolandyryýanlar geň-taňsy gizlinlik perdesiniň aňyrsyna girdiler, edenlerini edip ýörler.

Ýurduň bähbidi, raýatlaryň ýagdaýy, köçedäki adamlaryň näme diýýändigini, näme pikir edýändigini olara hiç hili gyzykly däl.

Hasam beteri... Olar üçin hukuk, adalat ýaly düşüňjelerem ýok.

Boş beýinlerine salan ýeke-take pikirleri bar, olam: «Biz näme etsek, iň dogrusy şol we hiç kime jogap bermäge borçly däl!»

* * *

A ýagdaý geçmişde neneňsidi?..

Rugsat berseňiz, aradaky şol tapawudyň üstünde gysgaça durup geçmek isleýärim.

Öňler mediýa diýen söz ýokdy.

Telewizor entek ýaýranokdy, internet we sosial mediýa diýen zat heniz oýlanyp tapylmandy. Diňe habar beriş serişdeleri bolan gazetler bardy we häziriň mediýasy galapyn gazetlerden

ybaratdy. Aýdaly, gazet sahypalarynda korrupsiýa hakynda bir habar çykdy.

Şol wagtlar jemgyýet bular ýaly biparh we owwaramçyl dälidi. Nogsanlygyň üstüne üýşüp gidilerdi we jogapkärlerden hasap soraldy.

* * *

Emma işiň soňy (köplenç) biraz üýtgeşik bolardy...

Habarlarda ady agzalan ministrler, halk deputatlary, ýokary wezipeli býurokratlar we hatda premýer-ministrler özlerini aklap çykyş etmäge mejbur bolardylar.

Habarlaryň çykan gazetleriniň redaktorlary, žurnalistleri, habarçylary dessine çagyrylardy, beýanat berlerdi.

Şol ýyllar korrupsiýa aýyplamalary «masgaraçylykly» hadysa saýylardy.

Hatda döwletiň emlägini isrip etmek we wezipäňe sowuk-sala garamagam şeýledi.

* * *

Döwletiň we halkyň öz ygtyýarlygyna tabşyran puly belli bir manyda mukaddes hasaplanardy.

Ýakyn geçmişimizi bilýänleriň gowy ýadyna düşjek kicijik bir mysal bereýin.

Ismet Inönü premýer-ministrlik kürsüsine geçende, onuň gulluk awtoulagy köne kysymly halys deregi çagşan kiçijik «Opeldi».

Has takygy, ol gymmatbahaly lýuks gulluk awtolulaglaryna münmekden ýüz öwrüpdü.

«- Duraweri paşam, bu awtoulaga münmäň. Bu siziň üçin howply. Alla gorasyn welin, heran-haçan janyňyza kast edip bilerler. Size bronirlenen awtolulag satyn alaýalyň?!.»

Hemişe şu jogaby berer eken:

«- Gulluk awtoulagy döwletiň we halkyň puluna alynýar. Biziň göze gelüwli görünjek bolmak, daşky haýbata bat bermek ýaly pikirimiz ýok».

Aýdylyşy ýaly günleriň bir günü Mesut Suna diýlen biri sapaňçasyna ok sürüp, Ismet paşany birnäçe gezek atdy, herna

atylan oklar sowa geçdi.

* * *

Soňra Türkiýede döwür üýtgedi... Başymyza şu häkimiýet gelýänçä hökümet ýolbaşçylary bular ýaly ýüzi galyň we biparh dälidi. Uçdantutma eljiremändiler, kellesine urlan ýaly bolmandylar! Käbirleri hakda iň ýakymyz, iň agyr ýazgylary ýazanlary-da özlerine mynasyp garşydaş hasap ederdiler we kabulhanasyna çagyryp, ýagdaýy öz nukdaýnazarlaryndan dostana şekilde düşündirmäge synaşardylar.

* * *

Hiç ýadymdan çykmadyk bir gezegimde özi hakyndaky ýazgylarym sebäpli bir ministr meni ýanyna çagyrdypdy...

Möhüm bir wakany subutnamalary bilen birlikde gazetde beripdim. Ol ministriň kisesine gönüden-göni pul girmese-de, başgalara ýeňillikli şertler döredip, daşyndan peýda gazanypdy.

Uzyndan uzyn düşündirdi...

Kän wagt geçmänem wezipesinden we syýasatdan çekildi...

Nirede gabat gelişse, başgalaryň ýanynda şuny aýdardy:

«Şu Çölaşan diýenleri bar-a, meni kyn ýagdaýlara düşürendir, Bu zaňnar meniň başymyň datly belasydyr».

Ol agamyz Energetika ministri Esat Kyratlyoglydy.

* * *

Olar özlerini iň gödek formada tankyt eden žurnaliatlere-de sögüp-sycyp durmazdylar, gargynmazdylar, haýbat atmazdylar we şumatky ýaly edepsizlik we hukuksyzlyk görkezilmezdi.

Ýöne iň möhümi, Mejlisde-de, habar beriş serişdeleriniň önünde-de, özlerine berilen sowallara jogap bermekden gaça durmazlardy.

Nirelerden nirelere geldik biz beýle!

Emin ÇÖLAŞAN.

«SÖZCÜ» gazetisi, 04.06.2022 ý. Publisistika